

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020

Toimiala: Vapaa-aika

Palvelualue: Kirjastopalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä kulttuurilautakunnan painopisteistä johdetut kirjastopalveluja sitovat tavoitteet.

Sisällys

1	Taloudelliset tavoitteet.....	2
1.1	Määrärahat	2
2	Resurssien käyttö.....	2
2.1	Työvoiman käyttö	2
3	Toiminnalliset tavoitteet.....	3
3.1	Kehittämiprojektit.....	3
4	Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu	5
4.1	Kaupungin yhteiset tavoitteet	5
4.2	Palvelualueen seurattavat tavoitteet	5
5	Tunnusluvut	6
5.1	Tavoitteelliset tunnusluvut	6

1 Taloudelliset tavoitteet

1.1 Määrärahat

Kirjastopalvelut	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	789 000		789 000	784 832	-4 168
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	11 892 000	78 326	11 970 326	11 261 565	708 761
Toimintakate	-11 103 000	-78 326	-11 181 326	-10 476 733	704 592

2 Resurssien käyttö

2.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	TOT 2020
Htv	149,2	154,0	154,5	151,6
Palkat ja palkkiot	4 825 791	5 016 548	5 245 997	4 900 591
Sijaistus %	41,5 %	34,6 %	42 %	32,4 %
Sairauspoissaolo%	4,4 %	5,7 %	3,4 %	6,7 %

3 Toiminnalliset tavoitteet

3.1 Kehittämisprojektit

Nimi	Vaihe	Tilannekuva	Hyötytavoitteet	Tilanneyhteenveto
Asiakaspalvelun kehittäminen	Toteutus		Projektin tavoitteena on parantaa kirjaston asiakaspalvelun laatua ja saavutettavuutta. Tarkoitus on myös selvittää, millä keinoilla on mahdollista lisätä pääkirjaston aukioloaikoja. Asiakaspalvelun laatuun ja yhdenmukaisuuteen pyritään vaikuttamaan vahvistamalla asiakaspalvelulupaukset ja laatimalla niiden jalkauttamiseen pelisäännöt. Asiakaspalvelun laadun seurantaan tarvitaan myös sopiva mittaristo.	Projektisuunnitelma on täsmennetty 1.2.2021 vuoden 2021 aikana tehtävien toimenpiteiden osalta. Vuoden 2020 alusta pääkirjaston aukioloaikoja laajennettiin kuudella päivällä, jatkossa pääkirjasto on kiinni vain 11 päivänä vuodessa. Kirjaston palvelulupaukset on vahvistettu ja niistä tehtävät videot esiteltiin henkilöstökokouksessa 8.12.2020. Koronapandemian ja avainhenkilön poissaolon takia projektin toteutus ei muilta osin edennyt vuoden 2020 aikana.
Kirjasto on kirjaneuvola	Toteutus		Taloudellisesti huonommassa asemassa olevien perheiden lapset ovat vaarassa syrjäytyä jo varhaisessa lapsuudessa. Kirjastojen on otettava entistä aktiivisempi rooli tätä kehitystä ehkäisevässä työssä. Hankkeessa kirjastot etsivät uusia tapoja kiinnittyä osaksi lapsiperheiden arkea varhaislapsuudesta eteenpäin. Tavoitteena on lisätä <ul style="list-style-type: none"> - lapsiperheiden tietoisuutta varhaisen yhdessä lukemisen ja äänten lukemisen tärkeydestä- terveydenhoitoalan (neuvoloiden), varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja perhepäivähoitajien tietoisuutta varhaisen lukemisen tärkeydestä - kehittää kirjastoihin uusia tapoja tulla osaksi niiden lapsiperheiden arkea, joissa on pieniä lapsia - perehdyttää kirjastojen henkilökuntaa moniaistisiin menetelmiin tarinoiden kerronnassa, jolloin erilaiset aistivammaiset tai keskittymishäiriöiset lapset voidaan helpommin saattaa tarinoiden pariin jo varhain - syventää alueellista lasten- ja nuortenkirjastotyötä 	Projekti käynnissä, korona-tilanteesta johtuen toiminnan painopiste siirtynyt syksyyn. Jatketaan projektityöntekijän työsuhdetta niin, että saadaan pakettiin syksyn aikana. AKE ojentaa auttavan kätensä, koska projekti on koko alueen laajuinen.
Koha - kirjastojärjestelmän uudistaminen	Toteutus		Järjestelmän kehittäminen on kirjastojen omilla käsillä eikä ole riippuvainen järjestelmätoimittajan kehittämisaikeista. Järjestelmän ylläpitokustannukset pienenevät. Yhteydet muihin järjestelmiin hoituvat entistä paremmin ja kehittäminen helpottuu.	Projektin ohjausryhmä on kokoontunut kolmesti 29.4., 12.6. ja 21.8.2020. Projektiryhmä on kokoontunut viikoittain lukuun ottamatta viikkojen 26–33 kesätaukoa. Projektin riippuvuudet sekä kirjastojen liitännäisjärjestelmät on kartoitettu sekä testiympäristö perustettu. Pääkäyttäjien koulutukset on aloitettu ja koulutussuunnitelman ensimmäinen versio on valmis. Asiakas- ja kokoelmatietojen esikonversio testiympäristöön toteutetaan syyskuun aikana, jonka jälkeen projektissa siirrytään esivalmistelusta toteutus- ja testausvaiheeseen.

Nimi	Vaihe	Tilannekuva	Hyötytavoitteet	Tilanneyhteenveto
Lukemattomat mahdollisuudet	Toteutus		Heikko lukutaito aiheuttaa työelämästä ja opinnoista sivuun jäämistä. Lukutaidon tukeminen ehkäisee syrjäytymistä ja edistää nuorten mahdollisuuksia koulutukseen ja työllistymiseen.	Projektityöntekijä jatkaa 31.12.2020 asti. Käsikirja ja toimintojen testaus sekä toiminnan jatkuvuus ovat aiheita syksylle 2020.
Lähikirjastojen tapahtumakonseptin kehittäminen	Toteutus		Lähikirjastojen tapahtumakonseptin määrittely alueellisen aktiivoinnin kautta, tapahtumatoimintaa toteutetaan laajalla yhteistyöllä	Lähikirjastojen tapahtumatuotannon suunnittelun ja toteutuskäytäntöjen vakiinnuttaminen osaksi tiimien toimintaa meneillään. Tässä hyödynnetään Teams-työkalua, jonka avulla luodaan käytännöt ja mallit tapahtumien suunnittelutyölle ja toteuttamiselle.
Omakirjasto 2. vaihe: Digitaalinen palvelutarjotin kotipalveluasiakkaille	Toteutus		Kohderyhmänä ovat kotona asuvat ikääntyneet ja vammaiset henkilöt. Kulttuuripalveluiden saatavuus kotona asuville ikääntyneille on turvattava tasa-arvon ja myös kulttuurin tuottaman hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutkimusten mukaan kulttuuri ja osallisuus lisäävät hyvinvointia ja jopa lyhentävät toipumisaikoja. Tämän suuntaisia kokemuksia on saatu myös Omakirjasto-projektin kuluessa. Mikäli palvelut ja yhteistyö hyvinvointitoimialan kanssa saadaan kehitettyä sujuviksi, voidaan asiakkaan hyvinvointia parantaa monin keinoin ja samalla lievittää yksinäisyyttä.	Verkkosivu valmistunut, projektityöntekijä jatkaa 30.11.2020 asti, jolloin myös raportti rahojen käytöstä valmis.
Omatoimikirjastoista monitoimikirjastoiksi	Hyötyjen arviointi		Tavoitteena on vahvistaa kirjaston näkyvyyttä osana monitoimitalon palvelukokonaisuutta ja luoda käytäntöjä, jotka edistävät kirjastopalveluiden osallisuutta monitoimitalon toiminnassa.	Projekti päätynyt helmikuussa 2020, raportoitu rahoittajalle. Projektissa kehitettyjä toimintatapoja sovelletaan syksystä 2020 alkaen, jolloin myös hyötyjen jälkiarviointi tehdään.
Yleisten kirjastojen digihankkeen alueellinen toteutus	Toteutus		Digituen tarve kumpuaa tavoitteesta rakentaa julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi ensisijaisesti digitaalisiksi toimintatapoja uudistamalla. Avustuksella vahvistetaan eri väestöryhmien osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin.	Projekti etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti ja sen hyötytavoitteet ovat yhä saavutettavissa. Poikkeustilanteesta huolimatta kevään digikiertue saatiin toteutettua suunnitellusti. Kesän aikana projektityöntekijät luovat sisältöä oppimisympäristö Liboppiin ja valmistelevat projektin tuotosten vakiinnuttamista osaksi alueellista kehittämistoimintaa.

4 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

4.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2020	Palvelualueen toimenpiteet TA 2020	Toteuma 2020
Työ lisää hyvinvointia	3A Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	<i>Selkeytämme kirjaston toimintaperiaatteita ja toiminnan seurantaa</i>	<i>Vuosijohtamisen tueksi laadittiin tiimeille yhtenäinen toimintasuunnitelmapohja, uusi strategia huomioitu sopimuksissa ja toimintasuunnitelmissa.</i>
Rakentava ja hallittu muutos -muutos on mahdollisuus!	6A Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	<i>Vahvistamme työyhteisössämme jokaisen vastuuta kehittämisestä, kannustamme rohkeuteen ja palkitsemme.</i>	<i>Tehtävänkuvien mallipohjat laadittiin ja niissä huomioitu jokaisen vastuu kehittämisestä, mallipohjat käsitelty henkilöstökouksessa ja tiimipalavereissa, käynnistetty tehtävänkuvien päivittäminen.</i>
Parempi johtaminen	7A Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	<i>Yhteinen strateginen suunnittelu</i>	<i>Kirjaston strategia valmistui, laadittiin koko henkilökuntaa osallistavalla tavalla.</i>
Lisätietoja: Seuranta tilinpäätösvaiheessa.			

4.2 Palvelualueen seurattavat tavoitteet

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2020	TOT 2020
Väkivalta asiakkailta (kyllä, %)	14,8	26,3	15,0	23,2
On itse kokenut syrjintää (yhdenvertaisuuslaki)	-	13,6	9,0	10,3
Lisätietoja:				

5 Tunnusluvut

5.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	TOT 2020	Seuranta- väli
Kulttuurikoordinaattorien järjestämät tapahtumat	V	1 534	1 064	526	1 100	456	kk
Aineistohankinnat	V	56 386	59 286	56 850	56 000	56 659	kk
Käyttäjäkoulutus	L/V	984	877	735	920	535	kk
Tapahtumat	L/V	1 334	1 489	1 943	1 400	1 313	kk
Tapahtumiin osallistuneet	L/V	39 457	47 642	61 342	45 000	120 383	kk
Asiakaspalvelukyselyn keskiarvo	L/V	4,39	4,38	4,42		<i>Ei toteutettu</i>	
Asiakaspalvelukyselyn ka, pääkirjasto	L/V	4,46	4,44	4,43		<i>Ei toteutettu</i>	

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus